

Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma

Ilyés Ilona

mb. igazgató asszony részére

*Tárgy: Pedagógiai-szakmai
ellenőrzés lezárása*

Iktatószám: 31.91 – 0174 /2015.

Ügyintéző: Szontagh Pál

Tisztelt Igazgató Asszony!

Örömmel tájékoztatom, hogy a Tiszántúli Református Egyházkerület megbízásából a Református Pedagógiai Intézet által végzett intézményi pedagógiai-szakmai ellenőrzés adatgyűjtése véget ért. Munkatársaink hamarosan elkészítik az intézményi összegző jelentést, melyet a fenntartónak és az intézménynek is megküldünk majd.

Engedje meg, hogy ezúton is hálás szívvel megköszönjem azt a rugalmasságot, sok segítséget, amelyet a feladat elvégzése kapcsán megtapasztalhattunk. Köszönjük az építő szakmai beszélgetésüket és a bizalmat, amellyel munkatársainkat fogadták.

Remélem, az elvégzett munka összegzése hatékonyan segíti majd intézményük további fejlesztését.

Munkájukra és életükre Urunk gazdag áldását kérem.

Budapest, 2015. március 31.

Áldás, békesség!

Szontagh Pál
igazgató

Központi telephely és ügyintézési cím: 1042 Budapest, Viola utca 3-5.

Székhely: 4026 Debrecen, Fűvészkert utca 4.

Miskolci telephely: 3530 Miskolc, Kálvin János utca 2.

Debreceni telephely: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.

E-mail: refpedi@reformatus.hu

Internet: www.refpedi.hu

4. Összegző értékelés

4.1. Az intézmény erősségei

- A Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma működésének meghatározó eleme a pedagógusok elkötelezettsége, felkészültsége, aktív feladatvállalása. Ezt valamennyi iskolahasználó érzékeli és értékeli.
- Az iskolában szervezett tanórán kívüli programok, kulturális rendezvények és hitéleti alkalmak hozzájárulnak a tanulók hatásos neveléséhez.
- Az iskola tanári kara, a diákok, a szülők egyaránt elismerik az iskolának a hagyományok ápolásában, a magyarságtudat erősítésében vállalt kimagasló szerepét.
- A szülők és a diákok erősségnek tartják az iskola református jellegét, amit az erkölcsi nevelésben és a hitéleti alkalmakról tudnak azonosítani.
- A gimnázium tanulmányi eredményeit, a tanulók eredményes felkészítését, a jó érettségi eredményeket, a 80% fölötti, magas továbbtanulási mutatókat a tanárok, a szülők és a diákok egyaránt elismerik.
- Az iskolában egyes pedagógusok eredményes tehetséggondozó programokat valósítanak meg. Ezek eredményeképpen egyes rendezvényeken az iskola diákjai is bemutatják saját kutatási eredményeiket.
- Az országos kompetenciamérésben az intézmény az országos átlag fölött teljesít.
- Az iskola választásában fontos szempont, az iskola munkájával kapcsolatosan pedig elégedettséget vált ki az iskolában folyó erkölcsi nevelés.
- Az iskolai munka sikeréhez hozzájárul a munkaközösségek átgondolt tevékenységrendszere, a belső vizsgarendszer kiérlelt működtetése.
- Az intézményvezetés minőségfejlesztő attitűdje erős.
- Az intézmény infrastrukturális adottságai jók, támogatják a színvonalas középiskolai nevelő-oktató munkát.
- Az iskola elismerést kiváltó módon működik együtt a tanulók szüleivel, családjával. A tanulók családi – szociális helyzete lényegesen jobb az országos átlagnál (és a református iskolák között is jó helyzetben van a családi háttér tekintetében.)
- Az intézmény széleskörű szakmai együttműködést alakított ki a református intézményekkel, határon túli magyar iskolákkal, felsőoktatási intézményekkel, az Országos Református Tanáregyesülettel.

4.2. Az intézmény fejleszthető területei

- Az utóbbi években az intézmény tervezett és megvalósított stratégiája közötti összhang gyengült. Ezt mutatja az alapdokumentumok és a munkatervek közötti eltérések erősödése.
- Ennek hátterében egy funkcionális zavar húzódik: a hatosztályos gimnázium a köznevelési törvény szerint tehetséggondozó intézmény. „A gimnázium a tehetséggondozás speciális feladatának ellátására akkor működhet hat vagy nyolc évfolyammal, ha az ott folyó oktatás külön jogszabályban meghatározott emelt szintű követelményeknek megfelel.” [Nkt 11. § (2) bek.]. Az iskola pedagógiai eszköztára csak részben illeszkedik ehhez a funkcióhoz. A tehetséggondozó munkát a Pedagógiai Program elsősorban a tanórán kívüli tevékenységekhez kapcsolta. A tehetségazonosítási eljárásokat, a dúsitás – gazdagítás – gyorsítás tehetséggondozó eszközeit korlátozottan alkalmazza.

- Kérdéses, és nem kutatott terület, hogy a debreceni református értelmiség mennyiben fogadja el, hogy a jövő debreceni református értelmiségének utánpótlását a Dóczy Gimnázium nevelje ki. Ezért az iskola előtt két eltérő stratégiai irány körvonalazódik: a hatévolyamos program megerősítésével a tehetséggondozás megerősítése vagy a négyévfolyamos általános képzés megerősítése. A jelenlegi iskolahasználók elvárásai, a jelenleg alkalmazott pedagógiai eljárások a négyévfolyamos iskola funkcióit erősítik. „Ez az intézmény egy hatosztályos gimnázium, így a 7. és 8. évfolyamon olyan szintre hozzák fel a tanulókat nem csak matematika tantárgyból, hanem a többi tantárgyból is, hogy a további évfolyamokon már erre a szintre bátran és jó hatásfokkal lehet építkezni mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi irányában is” – *(idézet szaktanácsadói elemzésből)*.
- Az intézményben van arra szakmai potenciál, hogy egyes területeken tehetséggondozó intézmény legyen. A tehetséggondozó munka megerősítésének néhány fontos fejlesztendő eleme: gondos válogatás a jelentkezők között. Jól kommunikált fejlesztési irányok és műhelyek. Az iskolai szabálykövetés kérdése, konformizmus, konfliktuskezelés. Az iskola kapcsolatrendszere a hazai tehetséggondozó szervezetekkel. A szakköri tevékenységek órakeretbe illesztése.
- Mindenképpen fejlesztendő a kompetencia alapú pedagógia, új módszertanok alkalmazása. Az intézmény fokozatosan tanulja a kompetenciafejlesztés jelentőségét és lehetőségeit a saját pedagógiai munkájában. A differenciálás jellemző eszköze jelenleg „a homogén csoportok létrehozása, ahol az adott célt könnyebben és gyorsabban el lehet érni” (munkaközösségi jelentésből). Fejlesztendő terület a tanórák eredményességének, hatásosságának és hatékonyságának növelése. Ennek fontos eszköze lehet a továbbképzési program megújítása a felmerült szaktanári igények figyelembe vételével (pl. kooperatív pedagógia, tanórai differenciálás, interaktív felületek). Az SNI-s tanulók integrálása az intézményben, különösen az SNI-s tanulók tehetséggondozása a pedagógiai program alapos és alapvető átdolgozását feltételezi.
- Az intézményben jelenleg a pedagógiai programnál fontosabb szabályozó elem a munkaközösségi tervezés. A pedagógiai program fejlesztése segíti az intézményi szintű stratégia kialakítását. Fontos fejlesztési elem a belső tanulási utak tervezése (pl. a nyelvoktatás területén).
- A vizsgálathoz kapcsolódó mérések kockázatként jelzik a belső közösségi kapcsolatok gyengülését a nevelőtestületen belül illetve a diákközösségeken belül. Ennek mérséklésére új mérési módszerek bevezetése, új típusú közösségépítő projektek alkalmazása kerülhet a fejlesztendő területek közé.
- Fejlesztendő terület a tanulói létszámok indokoltsága a pedagógiai program és az Nkt 4. mellékletének összefüggésében, valamint a beiskolázás során a várható fluktuáció elemzése és tervezése.
- Az egyéni adottságokra való figyelés, az egyéni fejlesztési tervek alkalmazása, a felzárkóztató tevékenység megítélése az iskolahasználók körében eltérő, a pedagógusok önképét a szülők és diákok nem igazolják maradéktalanul vissza.
- Fejlesztendő terület a testnevelés tárgyi feltételei. A tornatermi kapacitás nem megfelelő.
- Fejlesztendő terület a munkavállalók irányításával kapcsolatos feladatok rendszere, az egyenlő és arányos terhelés értelmezése és konszenzusos kialakítása, az érettségi vizsgával összefüggő munkaszervezési és munkáltatói feladatok értelmezése.
- Az intézmény magas színvonalának fontos garanciája az identitástudat és lelkeség nevelő hatásának fokozott érvényesítése. Ezzel kapcsolatosan célszerű feloldani a hitoktatás és a hitéleti alkalmak hatásának értékelésében mutatkozó ellentmondásokat, a tanuló részvételi formák bővítése az intézményi élet több területén.

- Fejlesztési irány lehet a debreceni református gimnáziumi képzés erősségeit egybevéve koncentrálni a debreceni, illetve a TT Egyházkerület középfokú református köznevelés erőforrásait. Az intézményi arculatok kialakítása során markánsan kialakítható egy vagy két tehetséggondozó szakirány, az országos programokkal összhangban. Az intézményi stratégiák összehangolásának része lehet annak vizsgálata, hogy a hatévolyamos képzés az első két évben versenyelőnyt jelentő tehetséggondozó programot végezzen-e, vagy felzárkóztató tevékenységet. Utóbbi esetben a fenntartó általános iskolái 7-8. évfolyamának és a négyosztályos gimnáziumok összehangolásának erősebb formáit szükséges kialakítani. A két gimnázium stratégiáját javasolt úgy tervezni, hogy egymást kiegészítve, mégis elkülöníthető arculattal rendelkezzenek, amit az iskolahasználók egyértelműen definiálhatnak. Ugyanakkor a legszélesebb körű átjárást, vendégtanulói jogviszony lehetőséget célszerű kialakítani a gimnáziumok között. A tartalmi megújításnak megfelelően célszerű újraszervezni a rendelkezésre álló humánereket, a megjelölt intézményi stratégia mentén.

A fenntartó fontos feladata tisztázni a régió és a város **református köznevelési intézményeinek küldetését és egymáshoz való viszonyát**. Míg ez az általános iskolák között informálisan megtörtént, a középiskolák körében nem kellően definitív. A fogyó gyermeklétszám okozta versenyhelyzetben kiemelkedően fontos feladat, hogy a református középiskolák egymásnak ne versenytársai legyenek, hanem képesek legyenek olyan egymástól eltérő, de értékrendszerében egymással mégis azonos képzési alternatívákat kínálni, amellyel a református köznevelési hálózat képes optimalizálni a beiskolázást a városban és a régióban. Ez a folyamat bizonyosan nem mehet végbe érzelmi kilengések és sérülések nélkül, ugyanakkor a református köznevelési rendszerben rejlő potenciál csak a szervezeti, humán és tárgyi erőforrások tudatos elosztásával, kezelésével aknázható ki. Tekintettel arra, hogy a versenytársaink a világi köznevelésben már ki tudják használni az állami fenntartó beavatkozási lehetőségét, nem szabad haboznunk ezzel a lehetőséggel élni a felekezeti köznevelési rendszerben sem.